

**Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
38,10+ 1,90 (GST) = 40 kan. dolarů
Cena 1.62 + 0.08 (GST) = 1.70 dolaru.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

*Datum, dokdy jsou
noviny předplacené,
je v pravém horním
rohu štítku!*

J Time
Committed
À déla
convenu

Telefon: 416/530-4222
Fax: 416/530-0069
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 16.

(416.)

Vol. 18.

satellite  **1-416**

Thursday,

August 21,

2008

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org nebo www.zpravy.ca

PŘIPÍJÍME NA OSMIČKU!

Napřed jsem musel absolvovat 5x8 (40 let v Kanadě), abych mohl v roce 2008 v titulu připít na tu českou osudovou osmičku. Před 40 lety se toho v mém životě událo dost: natočil jsem svůj poslední film v Čechách, zúčastnil se válečných akcí (jako reportér) a přestěhovali jsme se s Dagmarou do Kanady. Můj poslední dokumentární film jste možná viděli. Dějiny na osm se promítají skoro každoročně v České televizi, což podstatně vylepšuje můj důchod. Za každé promítnutí Dilia poukáže na můj účet 12 Kč. Tu zmíněnou politickou satiru jsem točil hlavně v Praze a v Plzni, což si Plzeňáci pamatovali během letošního Plzeňského finále. Občas mi tam některý filmový fanda připomněl klasické citáty z *Dějin na osm*: "Já sdílím mínění svého švagra ..." nebo "Je to tak rovněž tak".

Pak přišel 21. srpen. Hned ráno jsem mazal na Vinohrady, probudil řeckého konzula a ten mi - ještě v pyžamu - dal do našich pasů žádaná víza. Místo na řeckou dovolenou jsme se později přesunuli na daleký Západ, ale k tomu všemu se dostaneme. Vracel jsem se kolem budovy rozhlasu právě když se skupině mladíků podařilo pomocí kramle a dlažební kostky udělat díru do kanistru sovětského tanku a později ho zapálit. Všechno to fotil Karel Dirka, později známý mnichovský producent. Dvěma spořádaným občanům to vadilo: "Neprovokujte je!" To mě velice znechutilo. Snad to byl jeden z mnoha důvodů k emigraci. Cizí armáda nás okupuje - a my je nemáme provokovat!

Popošel jsem na Václavák a s mnoha dalšími křičel na ruské vojáky. Při tom mě vyfotil Olda Škácha. Na jedné z těch fotek tam zachmuřeně stojím ještě s Pavlem Bobkem a Janem Kaplickým. Nakonec jsem skončil ještě se skupinou dalších filmařů v bytě Pavla Juráčka v Krakovské ulici a dohadovali jsme se, co bude dál.

Teprve druhý den jsem si uvědomil že jsem filmař. Zamířil jsem do Studia dokumentárních filmů na Václaváku, dostal přidělený štáb a vyrazil natáčet. Myslím, že další štáby utvořili také Jirka Papoušek a Evald Schorm. Ti točili většinou v Praze. Já jsem s kameramanem Frantou Vlčkem a dalšími pomocníky vyrazil do Pardubic. Říkalo se, že naši železničáři tam zastavili vlak se sovětskými rušičkami, které měly zabránit vysílání našeho ilegálního rozhlasu. Na pardubickém nádraží jsem oslovil první uniformu. Byla to statná paní a podezřívavě se na mě podívala, proč chci vědět kde je ten ruský vlak. Vysvětlil jsem, že jsme z československého filmu, natáčíme záznam o okupaci a materiály budou během 24 hodin vysílat všechny západní televize. Neodpověděla mi, ale další železničář mi prozradil, že musíme na stanici do Kostěnic, vzdálených asi 11 km. Když jsme dojžděli na místo, stal se ze mě prozíravý dokumentární Čapajev. Řekl jsem řidiči, aby s autokárkem počkal v lesíčku opodál a s Frantou jsme došli na nádraží pěšky, kameru v ruksaku. Ruský vlak tam čekal, protože zavřený semafor mu znemožňoval odjezd. Přednosta nás poslal za manželkou do svého bytu v prvním patře. Franta vystoupil s kamerou na židličku a oknem natočil celou scénu, částečně ukryt za bílou záclonou. Jenže zafoukal větráček a bdělý ruský voják si všiml kamery s dlouhým objektivem. Nahlásil to poručíkovi, ten zavelel - a už se do budovy za námi hnala trojice vojáků se samopaly. Rychle jsme kameru schovali do kumbálu, chňapli *Člověče nezlob se* a s paní přednostovou a jejím synem předstírali společenskou hru. Na schodech se ozvaly dunivé kroky vojenských holinek - a za okamžik do kuchyně vtrhli ostražití vojáci. Mezitím přednosta tušil to nejhorší. Aby nás zachránil, dal okamžitě změnit návštějí, semafor vyskočil, poručík zařval na své vojáky, ti se otočili, seběhli dolů a naskočili do rozjetého vlaku.

Sešli jsme dolů. Přednosta odložil telefon. V Pardubicích se prý o nás Rusové dověděli a poslali za námi tři obrněné vozy. Poděkovali jsme mu a kameru



SRPEN 1968 VE FILMOVÉM TÝDENÍKU

FOTO FINÁLE - PLZEŇ

zase zabalili. Pro jistotu jsem se rozhodl, že se k autokárku vrátíme na druhé straně kolejí, za kterými byla malá stráž, která nás kryla. Jen jsme došli k našemu autu, vynořily se na silnici tři vojenská vozidla. S autokárkem jsme se otočili a zmizeli z dohledu po malých okreskách. Vrtalo mi hlavou, jak se o nás Rusové v Pardubicích dověděli. Pak mě napadlo, že jim to musela prozradit ta česká ajznboňačka, ta mrcha, ten obézní sudokopytník. Další příklad negativního národního charakteru.

Pak jsme se s Dagmarou přesídlili a tři měsíce ve Vídni čekali na druhou etapu svého života. Občas jsme hrávali kanastu s mým slovenským kolegou, režisérem Stano Barabášem a jeho manželkou. Jednou Stano přinesl zprávu, že na kanadské vyslanectví přiletí někdo z National Film Board of Canada na pohovory s českými a slovenskými filmaři. Z několika desítek našich kolegů dostal nabídku Stano a já. Tak jsme se v listopadu přesunuli z Evropy do Kanady.

Materiál, který jsme během prvních dnů okupace natočili my s Frantou Vlčkem a dalšími štáby, byl nakonec poslán do Kanady a tam ho sestříhal můj kolega, režisér Rudolf Krejčík. Musel se ale brzo vrátit domů, takže jsem na míchačku v Montrealu dohlédl já. To už se psal rok 1969. Komentář namlouval Jiří Voskovec - a to bylo naše první setkání. Film byl později

veden pod názvem *Seven Days to Remember* čili *Sedm kritických dnů*.

Když Američané přistávali na Měsíci, končila moje půlroční stáž v *National Film Board of Canada*. Jednoho dne se v Montrealu objevil nějaký profesor z Ontaria a hledal člověka, který by založil a vedl filmové oddělení na *Conestoga College* v Kitcheneru. Kamarádi z NFB doporučili mě, takže jsem tam za několik týdnů vyrazil na pohovor. Přenocovali jsme s Dagmarou ve městě a půjčili si auto. V 10 ráno jsem měl interview s děkanem. Za hodinu mi už jeho sekretářka dala kopii smlouvy a my jsme se ženou začli hledat byt. Za hodinu jsme s tím byli hotovi. Třetí okouknutý byt se nám líbil. Zaplatili jsme zálohu a bydlení bylo zařízeno. Taky už byl čas na oběd. Po sendviči jsme si šli vybrat nové auto. Vedoucí prodejny navrhl, abychom si v bance vyřídili půjčku. Bylo to vcelku jednoduché: ukázal jsem přijímací list z *Conestoga College* - a během několika minut byla finanční záležitost hotova. Vyzvedli jsme si nové auto a po třetí hodině odpoledne jsme vyjžděli zpátky do Montrealu. Jako odchovanci socialismu jsme z toho byli ještě dlouho zpitomělí. Během jednoho dne jsem dostal práci, našli jsme byt, dostali půjčku z banky a koupili nové auto. Takže jsme těch 650 km proplachtili jako v tranzu. Byly to krásné začátky v nové zemi!

Václav Táborský
